

Μαθητική ενδυμασία

Οι μαθήτριες φορούν ένα μπλε φόρεμα
που κλείνει μπροστά με κουμπιά,
γύρω από τον λαιμό άσπρο δαντελένιο γιακά
και άσπρη κορδέλα στα μαλλιά.

Στη τσέπη τους
πρέπει να έχουν ένα καθαρό άσπρο μαντήλι.
Τα αγόρια φορούν παρόμοια ποδιά
που μοιάζει με λεπτό παλτό.

Τα μαλλιά τους είναι κουρεμένα κοντά.
Πρέπει να φορούν ακόμα και καπέλο,
το «πηλίκιο» με σήμα την κουκουβάγια,
το σύμβολο της σοφίας.

Τις ποδιές και τα πηλίκια
τα φοράνε οι μαθητές και οι μαθήτριες
ακόμα και εκτός σχολείου.

Αν τους πιάσουν να μη τα φοράνε
παίρνουν αποβολή από το σχολείο.
Οι ποδιές καταργούνται το 1982.

Πηγές και μαρτυρίες:

Πριν ξεκινήσει ο δάσκαλος το μάθημα ελέγχει τους μαθητές! Ο γιακάς, η κορδέλα και το μαντηλάκι πρέπει να είναι καθαρά, τα ρούχα σιδερωμένα και τα παπούτσια γυαλισμένα. Τέλος, βλέπει τα δάχτυλα.

Τα νύχια πρέπει να είναι καλά κομμένα και καθαρά.

Τα αγόρια οφείλουν να φοράνε και εκτός σχολείου το πηλίκιο.

Αλλιώς τους τιμωρεί ο δάσκαλος κουρεύοντάς τους με την ψιλή.

Παναγιώτης Ντζουροπάνος, συνταξιούχος δασκάλος.

Φαίνεται ότι η ομοιόμορφη ενδυμασία ξεκινάει από την ίδρυση των αλληλοδιδακτικών σχολείων του Καποδίστρια. Ορίζεται τι έπρεπε να φοράνε και κυρίως επιβάλλεται ομοιόμορφη ενδυμασία.

Μίαν φουστανέλαν, δύο υποκάμισα, δύο βρακία, εν ζευγάριον παπουκίων, εν φέσιον, και μίαν ζώνην. Υποκάμισον και βρακίον να αλλάζωσι κάθε οκτώ.

(Από τον δεκάλογο του ευπρεπούς μαθητή).

Το 1876 το υπουργικό συμβούλιο εκδίδει απόφαση στην οποία ανακοινώνεται η καθιέρωση στολής για όλους τους μαθητές των σχολείων. Η στολή αποτελείται από **«ιμάτιο, περισκελίδα, πύλο και μανδύα»** και περιγράφεται με κάθε λεπτομέρεια.

Το πηλίκιο, όμοιο με των στρατιωτικών, αντί για στέμμα, πρέπει να φέρει «χιαστί διασταυρούμενους κλάδους ελαίας και δάφνης» και «υπέρ αυτών, γλαύκα» (κουκουβάγια, το σύμβολο της θεάς Αθηνάς, ως ένδειξη σοφίας).

Ευαγγελία Κανταρτζή, Διευθύντρια Μουσείου Σχολικής Ζωής και Εκπαίδευσης.

Δείτε μαθητικές ποδιές από το φωτογραφικό υλικό των Συλλογών του Μουσείου Σχολικής Ζωής και Εκπαίδευσης

<https://ekedisy.gr/category/silloges/scholikes-fotografies/>

Για τα μαθητικά πηλίκια <https://ekedisy.gr/mathitiko-pilik-io-me-tin-koukounagia/>